

מסורת הש"ס

(א) לעיל מג, (ב) [צמדזר ו],
(ג) שיך לע"ב, (ד) ג' ח"מ
מכהן הדיוט, (ה) שיך לע"ב,

תורה אור השלם

1. כָּל יְמֵי הַיָּרֹחַ לִי עַל
נֶפֶשׁ מִתְּ לֹא יָבֹא:
במדבר ו ו
2. וּמִכָּה נֶפֶשׁ בְּהֵמָה
יִשְׁלַמְנָה נֶפֶשׁ תַּחַת
נֶפֶשׁ: ויקרא כד יח

נוסחת הריב"ז

א' לגזרה שיה לכדרכי משום
האמור צמיר דתניא כו':
ב' לה שהרי ג' ומשמעו:
ד' דא': ה' ועדיין עד שלא
יאמר יש לי צדין דמיר מטמא
למת מזה דנאמר כלל ככ"ג
על כל נפשות מת כו':

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה עד שלא וכו' כ"ג כו' הס"ד ואח"כ מ"ה ועד שלא יאמר יש לי בדין דנזיר מיטמא למת מצוה דנאמר כלל כ"ג על כל:

גליון הש"ס

גמ' שומע אני אפי' נפש
בהמה. עי' ביצה דף כא
מ"א:

הגהות הער"א

[N] גמ' (מת) תז"מ (ועי' תוס');

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] תוד"ה לאציו וכו'

ומפיק ליה האי קבדא כמו.
מן מיצא ומפיק עד כמו
נמחק ונ"ב ולא מסק ליה
עמין ונ"ב קבדא כיון
שנשא וכו' כנ"ל א"מ:
[ב] ד"ה או אינו וכו' שהרי
בזה"ב מיצא כבה"ג נמחק
וכנ"ל בזה"ב הדיוט. א"מ:
[ג] ד"ה ועד שלא ילמדו כו'
דכ"ג או כלך. נ"ב עיין
א"מ דמוחק כל זה מן או
כלך וכו' עד ע"ב אוקמי'
אכללנו דכ"ג ועשה מן
הכל דבור אחד:

הגהות התוספות

1. צ"ל על נפש מות. 2. צ"ל
- והפ"ה חץ. 3. צ"ל דלית.
4. צ"ל אבל לא. 5. צ"ל
- אפילו נפש. 6. צ"ל ומפיק
- ליה מהאי. 7. צ"ל הדיוט.
8. מחיבת או עד תיבת
- לגופיה אין כאן מקומו אלא
- הוא דיבור בפני"ע וש"יך
- אשר לדיבור זה.

כהן גדול פרק שביעי נזיר

אביו ולאמו לאחיו ולאחותו
קרא בנזיר כתיב: : אין לי.
ולא נזיר כ"ג מנין: אמרם
דין שאינו מיטמא ב³ שהרי

ק"י הוא כו': אין כהן הדיוט מיטמא
לאחיו אלא אם כן ישנו אחיו מאביו:
אין כ"ג מיטמא לאחיו מאמו ולא
מאביו ולא אפי' נאביו אע"פ שאין
בהן הדיוט מיטמא לאחיו אלא בשביל
הדבר מכת אביו: ואיכא חסדין.
אם למדת מן הדין שאין כ"ג מיטמא
לאמו מה תלמוד לומר אמו אלא
מופנה כו': אשכחן כ"ג דמיטמא
למת מזה זר מנגן: ס"ל על (כל)
מה מה נפש אדם הכתוב מדבר.
שלא מנינו שנקרא נפש מת אלא אדם
לדבר: נפש המומאה לו לאדם
ביציאה. כיון שנגמם עמהם בזהל
הכתוב מדבר ואילו זו נפש אדם ולא
נפש בהמה וכיון דעל נפש מת לא
נאבא מדבר נפש אדם ומושמע בין
קרובים בין רחוקים ולמה חזר הכתוב
אמר נאביו ולאמו אלא לבין הוא
ודלא מיטמא כו': עד שלא יאמר.
שמיטמא למת מזה הייתי מציאו
הדין שזר מיטמא למת מזה מה
כ"ג כו' (א) (ב) נאמרו כללות כ"ג. על
כל נפשות מת לא יבא ונאמר כלל
נזיר על נפש מת דכל נפש במשמע
בין קרובים בין רחוקים מה כלל
האומר כ"ג כו' אף כלל האומר
נזיר נאביו ולאמו אינו מיטמא
אלא מיטמא למת מזה:

מה

ולאמו לגזירה שוה לכדרכי דתניא רבי אומר גבי נזיר כמותם אינו מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם ואין לי אלא בנזיר בכהן גדול מנין אמרת לא יאמר אמו בכ"ג שאין ת"ל שהרי ק"ו הוא ומה אם במקום שכהן הדיוט מיטמא לאחיו מאביו אין כהן גדול מיטמא לאביו מקום שאין כהן הדיוט מיטמא לאחיו מאמו אינו דין שאין בכ"ג מיטמא לאמו אם זכיתה מהדין מה ת"ל אמו בכהן גדול מופנה להקיש ולדון הימנו גזירה שוה נאמר אמו בנזיר ונאמר אמו בכ"ג מה אמו האמור בנזיר כמותם אינו מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם אף אמו האמור בכ"ג כמותם אינו מיטמא אבל מיטמא לנגעם ולזיבתם אשכחן כ"ג נזיר מגלן דתניא כל ימי חיורו לה' על נפש [א] מת לא יבא שומע אני אפי' נפש בהמה במשמע כענין שנאמר במכה נפש בהמה ת"ל על נפש מת לא יבא בנפש אדם הכתוב מדבר ר' ישמעאל אומר אינו צריך הרי הוא אומר לא יבא בנפשות המטמאות בביאה הכתוב מדבר לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה עד שלא יאמר יש לי בדין ומה כ"ג שקדושתו קדושת עולם מיטמא למת מצוה נזיר שאין קדושתו קדושת עולם אינו דין שמיטמא למת אינו מביא קרבן על טומאתו תאמר בנזיר מביא קרבן על טומאתו לא יטמא למת מצוה ל מיטמא למת מצוה או אינו מיטמא לאביו מרת ק"ו ומה כהן הדיוט שמיטמא לקרובין אינו יטמא לקרובין אינו דין שלא יטמא לשאר מת?

25

וְכַלְמָקָן וְנִרְחָה לֹמֵר דִּהֲתַנָּה תַּסֵּס לְדִין ק"ו לִרְוּחָא דַּמְלֵיהּ
 וְנִמְנֵי וְדִלִּי וְלִדְמוּ וְלִקְמָן אֲלִינָה דִּרְע"ש קִלְמָה לִיה אֲבָל לִר' יִשְׁעִי
 וְנִגְזַל דִּלְמַעֲוִי אֲמוֹ קִלְמִי מִשּׁוֹ דּוּדֵאִי לִדְמוּ דְלִית לִיה הֵךְ ס
 וְנִתְּ מִזֵּה וְחִיתֵּר לֵאמֹר לְגִזְרָה שׁוּה וְקַל וְחֹמֶר לִרְוּחָא דַּמְלֵיהּ
 ה' מִפִּיקוֹ לִיה מְגִזְרָה שׁוּה דִּלְמוּ אֲמוֹ כְּמוֹ שְׁאֵנוּ לִוְמֵדִים
 וְנִתְּ מִזֵּה דְלִין גִּזְרָה שׁוּה לִמְחַלָּה נִרְחָה לִמְסַר"ק אִי לֹא דִר
 וְנִתְּ אֲחִיל לִתֵּת מִזֵּה אֲבָל" לְעִינִי לְמַעֲוִי נִגְעֵס וְיִצְחָס
 קִרְק מִשְׁמַעֲמוּתֵיהּ ע"י גִּש"ל לִכְי אֲלִיטְרִין מִלִּיף מֵת
 וְנִתְּ אֲמִי נִפְשָׁא בְּהַמָּה בְּשִׁשְׁעִי. אִי לֵא חֲסִיב מֵת אֲלֵה נִפְשָׁא
 וְרִי מֵת אֲע"ב דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת כ"ב) וְהַמֵּת יִהְיֶה לוֹ מֵת סַתְמָא
 וְנִתְּ דִּהָא הוּא אֲמוֹר לֹא יִבָּל בְּנִפְשָׁא הַמְטַמָּה בְּצִיָּהּ הֵיינוּ בִּזְאִי
 פִּרְעִי לִבְזִי וְלֵאמֹר לֵאחִיו וְלֵאחֻסָּיו לֹא יִטְמָא לֵהֶם בְּמוֹתָם
 אִי לְגִלְוִי עַל נִפְשָׁא מֵת דִּאֲיִירי בְּקִרְבִּין וְלֵאמֹר לְגִזְרָה שׁוּה
 דִּדְלִין לִיה מֵאֲחִיו אִי נִמִּי הֲתַנָּה יִדַּע בְּטוֹב דְּלֹא נִפִּיק מֵת
 וְחִי: ע"ד שְׂאֵל יִאֲמֹר. קִרְק בְּנִיט דִּמְיִטְמָה לִתֵּת מִזֵּה
 בְּקִדּוּשׁוֹת קִדּוּשׁ וְכוּל מִיטְמָה מֵת מִזֵּה. מִקְרָא דְּרַחֲלִי
 וְחִיקִים וְטֻעָמָה אִיכָא לִמְיֹנֵר דִּשְׁמָא אֲקִרְבוּת אֲזַהֲרִיה אִי
 עֲבָד עֲלֵיהֶם לֹא אֲזַהֲרִיה רַחֲמָנָא: אֲמַרְתָּ ק"ו. ז' מִכְּהֵן גְּדוּלָּה
 אִי יִאֲמֹר יִשׁ אִי בְּרִין נִאֲמָרוּ בְּעִלּוֹת ב"ג. עַל כֵּן נִפְשׁוֹת
 בְּצִיָּג וְכו' תִּמְנָה וְהִכִּי בְּעִי לִמִּיק מִזֵּר מִרְג' לְעִינִי
 וְיִינִי לְעִיל וְכו' הִר"ס לֵאמֹר לְעִינִי מֵת מִזֵּה בְּעִי לִמִּיק אִי
 וְיִיטֵה עַל כֵּן נִפְשָׁא מֵת לֹא יִבָּל וּמִמְלִיל יִדְעִינִי הֵיינוּ קִרְבוּתִים
 אִי טֻעָמָה בְּעִינֵינוּ לוֹ וְסִפִּיר אֲבִטְרִין לְגִופֵיהּ וְהִכִּי אֲקִרְבִּי
 אֲלִיטְרִין לְגִופֵיהּ וְכוּל מוֹכַח בְּתַר הִכִּי: הִיא מִיבְעִי אִי

וְאֵמֶן שנכתב בב"ג בצורה שוה, למזר דכתיב במזר לא יטמא להם במותם ודרשין במותם יתירא דהא כתיב ברישיה דקרא על כל נפשות מת' למה לי במותם לומר לך במותם הוא דאין מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם וליביהם נראה דעיקר קרא לנגעם אינטרין דס"ד אמינא דמזורע חשיב רחם וליביהם רחם אינן נטמא

שמואל הנביא נקרא שמואל הנביא
 וְאִתָּן לִי אֱלֹהִים בְּנוֹדִי שְׁמוֹתַי לִיטְמָה
 לנגמם ולזכורם: כ"ג מנין
 אמרת לא יאמר אמו כ"ג. דאין
 זריך: ומה במקום שבהן הדיוט
 מיטמא לאחיו מאכזר. דכתיב לאחיו
 וקצירה ליה דבמר אחוה אחוה מבני
 יעקב כי היכי דילפינן לענין יבום
 ציבנות (דף פ:) הרי עדיפא משפחת
 יבום ממפסותא אלא לגבי הכין הדיוט
 איז: כ"ג משפחה לאכזר [מקום] שאין
 כהן הדיוט מיטמא לאחיו מאמו
 אינו דין שאין כ"ג מיטמא לאמו: אם
 זכייה מן הדין א"כ מה ת"ל אמו
 כ"ג. ווא"ת ומה זריך קל וחומר הרי
 כבר אמר דעל כל נפשות מת אזהר
 רחמנא אקרוצים ועל כרחך דפרשיש'
 ואמו נמי בכלל כל א"כ כ"ג למה
 כתיב אמו צפירות על כרחיך מייחרא
 לג"ש וי"ל דאי לאו ק"ו הוה אמינא
 אע"ג דאשר קרוצים מעל כל נפשות
 מת וכתיב נמי לאכזר לאו למעוטי
 מת מזהו אלא למעוטי אם דמיטמא
 לה דהוה אמינא דווקא קרוצים דמאד
 האב דגריעי טפי משום דלאניה
 קורבא ודאית אלא חוקה צעלמא
 אבל אמו דוואי צלמא ליטמא לה
 כדאמר לקמן האי סברא ע"כ איצטריך
 קל וחומר ללמד דאין זו סברא שהרי
 בכהן הדיוט אנו מחשיבים קורבא
 דאב טפי מן האם ומהשפחה אייתר
 אציו ואמו בכהן גדול אציו לומר
 דמיטמא למת מזהו ואמו לגזירה שוה
 ואם תאמר אכתי מנגלן דלאציו דלא
 למת מזהו הלא איצטריך לגופיה דלא
 ליטמא דאמו למעוטי לאציו דיטמא

ק"ו דלעיל ודך ברייתא כרבי ישמעאל
בזלא ק"ו אייתר לאמו שהיא בכלל שאר
מת דלקמן הלכך כי כתיב על כל נפשות
ה' רבי' גרסינן אשבחנא בהן גדול
גדול ממזר לענין נגעם וזיבתם ה"י
אל לן מת מזוה בזמיר מקרא אחריו
אל בכהן הדיוט וצין בכהן גדול כי
זוה בזמיר מקרא אחריו: **כל ימי**
ומה נפש בזהמה ישלמנה: ח' נפש מת
רי נפש מת לא איקרי: **ר' ישמעאל**
הכתוב מדבר ואילו נבילה לא מטמאה
לאביו ולאמו אינו מיטמא אצל מיטמא
רבי ולאחיו למת מזוה א' ומפיק ליה
מזוה אלא מנלחיו והאי דקאמר לאביו
על י' צדין בלל וחומר למשמע מיניה
א' אלא לכל כתיב לאביו ולאמו
א' מפני [שמיצר] עליהם חוה וזילות
על כרחיך קברא זאת לא אחיית היא
לא יבא: ונאמר כללות בזמיר. על (כל)
מזוה והא איבא למיפרך מה לכ"ג
צא לומר דלאביו ולאמו בזמיר מיתר
דילפינן להו מכללות דכ"ג א' א' כלך
כללות דאמרינן בזמיר מיטמא למת
לאביו ולאמו ממש. שאינו מיטמא
לאביו

עין משפט
נר מצוה

י"א א ב מ"י פט"ו מהל'
טומאת אוכלין הל' ט
סמג עשין רמ:

מוסף רע"י

אבל מטמא הוא. בין מזר
בין כהן לנגעם ולזיבתם.
ואינם עוזרים במגע הזב לא
משום לא יחלל ולא משום
לא יטמא (לעיל חג).

פי' הרא"ש

כל נפשות מ' לא
כ"ג כתיב: כתיב
מטמא
לקרובים דכתיב' לא
ולאביו וגו' לה יטמא:
וליתובם לא
לנזעם
אשר' דרס"א מנזר
חשוב כמה וליתבם אב
הדיוט
משמא
דליפין אחוה אחוה מבני
עיקן י' היכי דליפין
לעבדן יבוס ביבמות.
מנזר דערפא משפח
משפח אס. אס.
אבן גדלי קרא שאני
משמא לאביו כ"ש שאני
מנזר לאביו: אשחן כ"ג
זינר מנזן. הוה מצי
למירא משא דאמו אמו
נחלא נחלא ליה לאשכחיה
בגופיה. ת"ל נפש מ'
ביבמות לא אקרי נפש
בנפשות המשמאות
מאחל: אביו
לאמוני איו משמא אב
משמא הוה לאב מצוה.
לאמוני כדי נגט' דרדש'
קטן לגיש. עד
לשלא יאמר שמשא לאב
ש' בדין. אבל
משמא איו לשאר מתי
משמא דכתיב וזו אליהו
עד ראשו הלכך דקריבין
שאינו עצב עליהם כ"ג
משמא. אמת קל וחומר
ומה כ"ג שמשמא לקרובים
איו משמא לשאר מתי
גלה הכחוש שחן
שמשא לקרובים
הוה מלדקריבין ומחמת
כשרא כל דהו אין ליה
שמשא לקרובים א
מ' שאינו משמא